

Dopisi.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Bralno društvo dobro napreduje. Ustanovljeno je bilo pred pol drugim mescem. 80 udov se je oglašilo ob ustanovitvi in danes jih šteje 100. Izposodilo si je 290 oseb okoli 500 iztisov raznih časnikov in knjig. Društvo je naročeno na 12 iztisov »Slov. Gospodarja«; vrh tega še ima na razpolago: Slovenca, Domovino, Domoljuba, Glasnika, Zg. Danico, Süd. Post, Dom in Svet, Mir in še nekatere druge liste. Knjižnica že tudi šteje okoli 250 knjig razne vsebine. Društvena soba je krasno urejena ter velikodušno prepuščena od veleč. cerkv. predstojništva. Društvo uživa visoko veljavo in ugled, kar priča veliko število udov iz najboljših hiš. Zlasti se zanimajo naši mladeniči za društvo. Skoro polovica udov je mladeničev. Pa to si ne smete predstavljati, g. urednik, kake fanteke, temveč to so mladeniči-korenjaki, da je malo takih po drugih župnijah. Gospod urednik! Vam na čast bodi povedano, da naše slovensko ljudstvo pač najrajši prebira Vaš list »Slov. Gospodarja«. Ko pride kak vrl možak ali krepek mladenič v »Čitalnico«, koj pri vratih Vam vpraša: »Ali je še kateri »Gospodar«? Žal, da ne moremo vsem naenkrat postreči, a vendar vsaka številka gre od rok do rok po vrtilih in vaseh. Naročnikov je imel »Slov. Gosp.« lani pri nas blizu 50 in letos jih bo gotovo nad 60. Če primerjamo to število s številom prebivalcev (2500), smo lahko ponosni na toliko število naročnikov in Vi g. urednikovi ste tudi, kaj ne?

Sv. Jurij ob Taboru. (Bralno društvo.) Dne 27. dec. smo imeli občni zbor »Bralnega društva«. Iz odborovega poročila posnamemo to-le: Dohodkov je imelo društvo v preteklem letu 63 gld. 13 kr. stroškov pa 58 gld. 65 kr. Knjižnici je prirastlo 72 novih knjig in knjižic, deloma podarjenih, deloma kupljenih. 31 knjig se je med letom vezalo ali je bilo na novo prevezanih. Knjig se je izposodilo iz knjižnice preteklo leto okrog 600, časopisov, zlasti »Gospodarja«, »Domovine«, »Kmetovalca«, »Domoljuba«, »Brivca« itd. pa nad 3000 iztisov. »Gospodarja« so nekateri udje dobili že v petek; v soboto so ga poslali nazaj, da so ga potem v soboto ali v nedeljo zjutraj dobili že drugi, v nedeljo popoldne zopet drugi itd. Ravno tako se je delalo tudi z »Domovino«, »Kmetovalcem«, »Domoljubom« itd. Dva uda sta svoje časnike dajala brezplačno »Bralnemu društvu«. Za letošnje leto je odbor sklenil naročiti se na 21 iztisov različnih časopisov: »Gospodarja«, »Domovine«, »Kmetovalca«, »Čebelarja«, »Domoljuba« itd. Želimo le, da bi »Bralno društvo« tudi v letošnjem letu tako napredovalo, kakor je lani. V to Bog pomozil!

veselje v obeh protivnih taborih: sv. Florijan je obrnen k Sekaču, ali gledal je k Rehakovcem. Franek posadil mu je čisto mirnodušno glavo in jo obrnil.

Bliskoma je priskočil Franek k Rehaku: »Oča«, zaklical je, »sv. Florijan gleda na vašo stran, mir je obnovljen v občini, želja vaša je izpolnjena! Odtrgate li Miliko zopet od mene, če zdaj pristopim k njej?«

Ne rečem, kaj je odgovoril Rehak; le to povem, da je Franek veselo spremljal Miliko na njen dom, da se je sklenil mir na vaškem trgu med obema strankama, in da so v »gornje« in »dolnje« krčmi pili vsi složno brez ozira na to, zakaj so prišli k današnji slavnosti. Franek je bil junak, prva oseba v vasi.

Danes ima že Franek Milico. Oh Bog, je to srečen par! In ko bi vedeli, kako srečna sta še-le roditelja obeh! Kolikokrat reče Rehak: »Sta drug za drugega stvarjena!« In če on tega prej ne reče, pove pa gotovo Sekač.

Sveti Florijan stoji še vedno z obrneno glavo na omenjenem mestu.

Iz kozjanskega okraja. (Zmešnjava.) Precej časa že razni slovenski listi poročajo, naj se kmet gospodarsko organizuje, če hoče biti rešen pogina. Mi smo z veseljem prebivali in pozdravljali dotične članke in dopise misleč, da se bo vsaj nekaj za kmeta storilo. Ker vlada za kmeta nobenega resnega koraka ne stori, smo tembolj upali, da bo kmetu prijazno razumništvo za njega nekaj ukrenilo, kajti kmet si itak ne more in ne vé sam pomagati. Pa žalibog, varali smo se. Danes, ko je že več kmetovskih zadrug in konsumnih društev ustanovljenih in je že kmet tuintam o tistih poučen, danes rečemo, so začeli nekateri slovenski listi dvomiti o potrebi imenovanih društev ter na vse pretege ugovarjati ustanavljanju kons. društev in še celo kmetijskih zadrug. To so vam zmešnjave! Ali se ne reče to, kmeta za nos voditi? Ali ni to pesek v oči? Kaj in komu naj toraj kmet verjame?? Nič in nikomur!! Zaupanje do slovenskih listov in do razumništva se s tem krči in pojema! Kmet je bil siromak in tudi bo. Njemu se noče pomagati.

Kako pa kmetje mislijo o kmetijskih zadrugah in konsumnih društvih? Mi beremo: Kmetijske zadruge in kons. društva niso za kmeta v toliki meri koristna, kakor nekateri mislijo. To je resnica. Pa dokler se ne more kmetu ponuditi boljša pomoč, bo gotovo tudi s tem zadovoljen. Ali ni boljše nekaj, kakor pa nič? Sicer pa to ni tako mala korist, ako bi si ena župnija, ki šteje 2000 duš, prihranila na leto 6000 gld., kar je gotovo mogoče. In če bi si prihranila tista samo 2000 gld., bi ne bilo brez pomena.

Kmetstvo ljudstvo ni dosti izobraženo za trgovino. — Mi bi radi poznali tistega trgovca, kateri je že bil za trgovino izobražen, ko se je rodil. Ali se ni vsaki trgovec polagoma izobrazil v trgovini? Tudi kmet ni toliko zabit, da bi se ne privadil vodstvu kake male trgovine. Ako ga le skrajja kdo poučuje, stvar se potem sama razvija, samo začeti je treba. Tudi ni potreba naenkrat začeti z veliko trgovino. Skrajja najpotrebnejše in potem se trgovina razširja.

Za kmeta sta lahko kmetijska zadruga ali konsumno društvo nevarna ali celo pogubljiva. — Mi pa vprašamo: kaj pa je še za kmeta nevarno? Ali niso vinogradi, žitna polja, živinoreja itd. za kmeta nevarna, da celo pogubljiva? Pride plesnoba, mraz, toča, povodenj, bolezen itd. in vse je vničeno. Ja to je še veliko bolj nevarno, kajti največkrat se tem ne moremo ustavljati, med tem ko se nevarnostim pri zadrugah in konsumnih društvih pride nasproti s tem, da jih pazno vodimo in nadzorujemo. Tudi ne bo varčen kmet ali dninar živil in obleke zato brez potrebe ali v večji meri kupoval, če bi jih ceneje dobival, zapravljivec se pa ne bo poboljšal, če bi se cena tudi zvišala. Ker je pa kmet v nesrečnih letih primoran si več kupiti kot je navada, bila bi mu konsumna društva še posebno v prid.

Najbolj drzno je pa, ko čitamo: konsumna društva in kmetijske zadruge škodujejo narodnim trgovcem. Toraj pogrezajoči kmet, ubogi kajžar, rokodelc in trpin dninar naj plačuje narodno razumništvo? Lepa hvala in sramota!! Za enega ali dva trgovca, ki sta v župniji, naj izda ljudstvo na leto 2000—6000 gld. zato, ker sta narodna! Vrh tega so še pa nekateri tako brezvestni, da izsesavajo ubogo ljudstvo, če je le mogoče. Ako bi zagovornik trgovcev poznal bedo kmeta, kateri gre celo 3 ure daleč po mernik koruze zato, ker jo dobi tam 14—15 kr. ceneje, ne pisal bi celih člankov v časnik, katerega kmet prebira. Toraj kmetje, s kmetijskimi zadrugami in konsumnimi društvi na dan! Prosite g. I. Kača, da vam pomaga in vas poučuje!

Več kmetovalcev.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. (Posojilnica) si je nakupila hišo slikarja Pievetz (to je tisti Pivec, ki je prodajal nemške tablice (izveske) za »Brandweinbrennerei« po 20 kr., slovenske pa po 30 kr.) kjer bo

imela prostore za sé, okrajni zastop in za »Čitalnico« političnega društva. Pri domačem ognjišču se greti je pač najprijetnejše.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mil. knezu in škofu se je na novega leta dan poklonila mariborska duhovščina ter jim izrazila svoja novoletna voščila. Mil. knez so ljubeznivo odzdravili, zahvalili duhovščino cele škofije za neumorno delovanje v preteklem letu ter vse dejanje in nehanje v novem letu priporočili blagoslovu božjemu.

Slovensko časopisje. Naš list »Slovenski Gospodar« je znižal naročnino na 2 gld. ali 4 K ter dal s tem najširšim krogom našega naroda priložnost, da si ga naroče. Prijatelji naših nazorov in našega lista, širite naš list! Naročniki še se vedno sprejemajo. — »Domovina« v Celju je storila tudi lep korak naprej ter izhaja odslej dvakrat na teden in stane 4 gld. ali 8 K. — »Mir« v Celovcu izhaja z novim letom kot tednik ter stane 4 K. — »Dnevnik Slovenec« v Ljubljani se je povečal ter stane 20 K na leto. Ta list bi ne smel manjkati pri nobenem razumniku. — »Dom in svet« v Ljubljani je jedini slovenski leposlovni list s slikami opremljen in ga slovenskim rodovinom najtopleje priporočamo.

Osebna vest. Notar v Ptuj, g. Makso Koser, je dobil notariat v Mokronogu na Kranjskem.

Učitelji mariborskega okraja. Dosedaj so imeli slovenski in posilinemski učitelji mariborskega okraja skupno učiteljsko društvo. Pred kratkim pa so se posilinemski ločili od slovenskih tovarišev ter si zasnovali svoje društvo. Iz katerih razlogov se je zgodila ta ločitev? Nekateri pravijo zaradi tega, da bodo odslej sami posilinemci, drugi pa zaradi tega, da bodo odslej same duševne ničle skupaj. Mi pa mislimo, da imajo oboji prav. Naši učitelji ne točijo solz za njimi!

Iz učiteljskih krogov. Iz učiteljskega društva za ptujski okraj sta izstopili gospici učit. Mahnič in Trstenjak in že prej gospici Micka in Tončka Štupeca. K izstopu so bile prisiljene vsled jungovskih napadov.

Pomanjkanje premoga. V Mariboru je nastalo zadnje dni veliko pomanjkanje premoga. Vzrok je, ker so v Köflachu in Voitsbergu, odkoder prihaja k nam največ premoga, ustavili premogariji delo. Tudi v Gradcu je veliko pomanjkanje premoga. Nekateri tovarne so morale ustaviti delo, ker nimajo kurila. Ubogi ljudje lomijo svoje pohištvo, da si morejo vsaj nekoliko zakuriti.

Kako plačujemo davke? Ako hočemo plačati davke, ni nam treba hoditi na davkarijo, ampak samo na domačo pošto, kjer s posebnim uplačilnim listom lahko odrajtamo dolžno plačilo. V letošnjem Mohorjevem koledarju je ta način na str. 66 natančno popisan. Prosimo izvedenejše rodoljube, da gredo v tej reči našemu dobremu ljudstvu prijazno na roko. Naj mu pokažejo ta način plačevanje, s katerim si naš kmet lahko prihrani mnogo časa in stroškov. Rodoljubi, učite ljudstvo!

Gornja Radgona. Poročali smo, da je bil Bračko kot načelnik konkurenčnega odbora obsojen. To je gola resnica. Toda vrinila se nam je pomota glede cene mežnarije. Ta je stala namreč 1400 gld., ne pa toliko, kakor smo mi po pomoti poročali.

Sv. Lenart nad Laškim. Pri zadnji volitvi v krajni šolski svet je bil izvoljen za načelnika tukajšnji župnik Franc Časl, za njegovega namestnika značajan krščanski kmet Franc Knez.

Čudno celjsko mestno gospodarstvo. Mestni očetje v Celju so preračunali za leto 1900, da bodo imeli 343.325 kron stroškov in 123.328 dohodkov. Toraj bode primankjaja 219.997 K., vsled česar se bodo zopet zvišale doklade. Lepo nemško gospodarstvo!

Naše okrožno sodišče. Naša prošnja v zadnjem listu ni ostala brez uspeha. Dobili smo zaželeno pojasnilo od jako častivredne in verodostojne strani. Pri našem okrožnem sodišču se začne z novim letom za nemške uradnike slovenski tečaj. Poučeval bo v slovenščini dr. Janežič. To ni nič hudega, in mi tega tudi ne zamerimo dr. Janežiču, kajti dobil je to nalogo, kateri se kot vesten uradnik ne more odtegniti. A nekaj družega je, kar se nam ne zdi prav. Vsi uradniki, ki se bodo učili slovenščine, bodo dobili za učenje plačo ali pravzaprav letno nagrado 200 K. To je vendar čudno! Učitelj se jim plača in ako se naučijo jezika, kolikor se v kurzu od njih zahteva, imajo tudi ugodnost, da lahko po Slovenskem služijo, in vrh tega še 200 K nagrade. Slovenski uradniki ne dobe ničesar in tudi niso dobili, ko so se učili nemščine. In kaj bo vse to učenje pomagalo? Nič! Vsa čast g. dr. Janežiču, a na gimnaziji se učijo nemški dijaki osem let slovenščine in se je vendar ne naučijo nikdar toliko, da bi bili slovenskega večji v pisavi in besedi. Kar se mladi fantje v osmih letih ne priučijo, tega se v enem letu ne bodo naučili uradniki, pri katerih je vsled starosti spomin in prožnost duha mnogo manjša. Denar se bo vrgel pri oknu ven, nemški uradniki bodo dobili sicer spričevalo, da znajo slovenski, in bodo avancirali, slovenski pa le ne bodo dovolj znali, a slovenskim uradnikom ostane vse delo kakor dosedaj, zraven pa še veselje, da njih kolegi dobivajo poboljšek, sami pa nič, čeprav so jezikovno sposobnejši. Ta denar bi se mnogo boljše uporabil, ako se ustanovijo štipendije za slovenske dijake, ki se mislijo posvetiti uradniškemu življenju. Naši poslanci naj to našo vest uporabijo. Mi ne moremo govoriti tako kakor čutimo, kajti sicer nas zaplenijo.

Iz Pišec smo dobili dopis, v kojem se dopisnik odločno izreka proti temu, da se preseli pošta iz Globokega v Pišce. Dopisnik pravi: »Nova pošta bo samo za Pišce nekaj malega na korist, vsem drugim pa, kateri živijo ob okrajni cesti Brežice—Pišce, bo na veliko škodo, ker si bodo po svoja pisma morali dve ali vsaj poldrugo uro daleč hoditi oziroma jih pošiljati.« Ker nam krajevne razmere niso znane, ne moremo o celi reči obsirneje govoriti, niti izreči svojega mnenja, ampak radovoljno poslušamo »oba zvona.«

Nevarna reklama. Trgovec Klinger v Slovegradcu prodaja črno-rudeče-zlatobarvne škatljice užigalic nemškega »Bauernbunda,« ter tako posrednje pomaga siliti naše ljudstvo, da svoje težko zaslužene novce nosi v nenasiljivo žrelo cerkvi in narodu sovražnega nemško-nacionalnega zmaja. Užigalice družbe sv. Cirila in Metoda se dobijo v Staremtrgu pri »Petrču.«

Iz Novocerkev nam pišejo: Slovenci večidel v vsaki reči napredujemo, zato tudi v cerkveni glasbi ne smemo zaostati. Ustanovimo po vseh župnijah dobro izurjene, krepke pevske zборе. Ne ustrašimo se truda in zaprek; krepka, stanovitna volja vse premaga. Velika čast je za vsako župnijo dobro urejeno cecilijansko petje. Glasbovodji pa naj posebno skrbijo za to, da se bo cerkveno petje izvajalo popolnoma pravilno, gladko po taktu, sploh natančno (po sekiricah in znamenjih) kakor je postavljeno; tedaj bo vsakemu ugajalo. Žal, da ljudje še dosti ne spoznajo, kako lepo, krasno in veličastno je umetno, pa tudi priprosto cecilijansko petje, ako se dobro prednaša; razlikuje se od navadnega, kakor noč in dan. Sicer pa najlepša pesem ne velja nič, ako se slabo, nepravilno poje. Torej v tej lepi reči naprej!

Nadzornik dr. Bezjak je nastopil s 1. januarjem šestletni dopust na učiteljsku.

Dosedanje dopisnice po 2 kr. se morejo rabiti še do 31. marca t. l., vendar pa se mora poleg vtisnjene znamke prilepiti še znamka za 1 vinar.

V Ptuj je mestna t. j. nemška hranilnica (kasa) obrestil od posojil na menice

na 7% zvišala; drugi denarni zavod nobeden tega ni storil.

Tolmačem za hrvatski jezik v Mariboru je imenovan upokojeni sodni adjunkt Nikomed Raunicher.

Zaplemba. Z zadnjo številko preteklega leta smo imeli nesrečo. Zaplenil nam jo je državni pravdnik, ker smo se po njegovem prepričanju pregrešili po § 302 kazenskega zakona. Nam je ta zaplemba dokaz, da se bodo odslej zaplenjevali tudi nemški mariborski časniki, kadarkoli bodo hujskali zoper duhovščino, ki spada tudi med stanove človeške družbe in naše države.

Iz dež. zbora štajerskega. Dne 27. dec. se je sešel naš deželni zbor k dvadnevemu zasedanju, da dovoli predvsem proračun za l. 1900. Deželni odbor je predložil proračun, pravzaprav stavljal predlog, da se davki pobirajo kot dosedaj. Za overovatelja dveh novizvoljenih nemških poslancev se je volil izmed Slovencev g. poslanec Žičkar. Gosp. poslanec dr. Rosina stavi s slovenskimi tovariši vprašanje, zakaj se učiteljem tako dolgo ne izplača povišana plača. Odgovorilo se mu je, zaračunjenje je jako težavno in vsled tega polagoma napreduje. V seji dne 30. dec. je izjavil predsednik, da se je finančni odsek že sestavil ter si izbral izmed Slovencev zapisnikarjem g. posl. Žičkarja. Potem se je govorilo o proračunu. Nemški poslanec Valc je na nedostojen način napal Slovence, slovenska poslanka dr. Serneca in dr. Dečka ter sodnike v Celju. Odgovarjal mu je g. poslanec Robič. Očital je predsedniku, zakaj ni branil slovenskega naroda, ko ga je Valc napal. Grajal je ravnanje poslanca Valca, ker je napal poslance in uradnike, ki nišo navzoči in se ne morejo braniti. Glede celjskih izgredov, pravi slovenski poslanec, se nam Slovincem ni treba sramovati, kajti sodniške obravnave v Celju kažejo, da je vsa krivda na strani Nemcev. Rekel je, da je slovenskim poslancem težko hoditi v deželni zbor, ker se v njem neprestano prezirajo narodnostne in gospodarske težnje slovenskega ljudstva. Predsednik se je na to opravičeval, da se ne spominja, ali je Valc res napal Slovence. Nato je naredil neumno opazko, da se mu o celjskih dogodkih uradno ni nič poročalo, zato ne more o njih izreči nobene sodbe. Na to se je sprejel začasni proračun in zaključila se je seja. Kdaj bo prihodnje zasedanje, se ne ve. Nemški poslanec Valc je velik ljubitelj vina, zato se ga slovenski poslanci, ki niso vajeni pretepanja, ogibljejo.

Središče. Umrl je v Središču tamošnji tržan gospod Tomaž Dečko, oče celjskega odvetnika in dež. poslanca Ivana Dečkota v starosti 85 let. N. v m. p.

Slavni okrajni zastop celjski je »kat. podpornemu društvu v Celju« daroval 500 K podpore. Bog povrni! Naj se tudi drugi okr. zastopi in denarni zavodi enako blagohotno spomnijo tega prepotrebnege društva.

Zopet so jo skupili. Celjski krtačar Hans Sager (beri: Ivan Žagar) je dobil zaradi svojega sodelovanja pri celjskih izgredih 8 dni kajhe in 3 gl. plačila, ker je gospodu dr. Krančiču strl dežnik. Pa ta kazen se mu ni dopadla, zato je zahteval vsklicno obravnavo. Dovolila se mu je, a kazen se mu ni zmanjšala, ampak le spremenila v denarno kazen, ako bi ne hotel v kajho. — Tudi celjskega župana sin Gustl je zahteval vsklicno obravnavo, ker je zaradi nesposobnega zvižganja nasproti slovenskim damam dobil 3 dni kajhe ali pa 60 K. plačila. A Gustl je pri vsklicni obravnavi sijajno propal. Prva obsodba se je potrdila.

Na mariborskem učiteljsku je razpisano mesto začasnega glavnega učitelja za vzgojeslovje, nemški in slovenski jezik, oziroma vzgojeslovje in nemški jezik, za zemljepisje in zgodovino. Prošnje se morajo vložiti službenim potom do 25. jan. V prošnjah se mora navesti tudi dosedajni službeni čas, zaradi določitve kvinkvenalk.

V okrajni zastop slovenjebistriški se vršijo volitve dne 8. jan. za veleposestvo, 12. za mesto in trge, 23. za občine.

Žitne cene. Za 100 kg. Pšenica za pomlad gl. 7-98 do gl. 7-99. Rž za pomlad gl. 6-71 do gl. 6-72. Turšica za maj-junij gl. 5-22 do gl. 5-23. Oves za pomlad gl. 5-34 do gl. 5-35.

Duhovniške spremembe. Na Frakolovem blizu Celja je dne 30. dec. umrl upokojeni župnik Blaž Dolinšek. Na Dobrni je umrl dne 31. dec. zlatomašnik, častni kanonik in bivši dekan ter župnik na Dobrni Karol Gajšek. Svetila jima večna luč! — Župnijo v Bučah je dobil Ivan Stanjko, župnik v Tinjah, župnijo na Dobju Jernej Vurkele, ondotni provizor.

Iz drugih krajev.

Naš cesar se mudi sedaj v Radmerju na Gornjem Štaj., kjer so veliki dvorni lovi.

Glasilo slovenskih krščansko-socialnih delavcev »Glasnik« se je združilo s »Slovenskim listom«.

Prepoved slovenskih listov. Ljubljanski škof dr. Jeglič je prepovedal vernikom svoje skofije čitati in naročati krščanstvu sovražne liste: »Slovenski Narod,« »Rodoljub,« »Rdeči prapor« in »Ljubljanski Zvon.«

Vseslovenski delavski shod je zopet prestavljen in sicer sedaj do binkošti.

Umrl je v Novem mestu dne 30. dec. pri svojem sinu naš rojak gosp. Josip Žitek, profesor v pokoju. Bil je čist, jeklen značaj in neupogljiv rodoljub. Ob svojem času je bil tudi z našim listom v tesnejši zvezi. Ohranimo blagemu možu dolg spomin!

Skrivnostna ženska na Dunaju, katero so dobili onemoglo na cesti in katere čudni govor so razni učenjaki zaman proučevali, nikakor ni afriskega rodu, kakor je hotel dokazovati neki dunajski postresček in kakor smo tudi mi že poročali. Fotografijo skrivnostne ženske je spoznala budimpeštanska policija ter dokazala, da je madžarska sleparica in tatica Klara Bajoži.

Hudo maščevanje je doletelo neko prusko sodnijo. Nek kmet se je vsled obsodbe tako razsrdil, da je slavni sodniji poslal pismo psovka in priložil — 50 uši. Obljubil je, da jih še pošlje. Pruska omika!

Mati največje družine je te dni umrla v Londonu, stara 87 let. Ime ji je Marija Jonas, imela je 33 otrok.

Drag denar. Skoro pri vseh bankah cele Evrope so v zadnjem času zvišali obrestno mero na 6 ali 5 in pol odstotkov, kar je znamenje, da ni denarja. Radi tega (so prisiljene tudi ljudske posojilnice, da zvišajo obrestno mero. Vse to pa je v veliko škodo ubogega delavskega ljudstva, ki mora vse ogromne obrestne svote trdo prislužiti. Ljudstvo je vedno bolj revno, kapital pa se zbira pri židovskih kapitalistih.

Koroški Slovenci v letu 1900. Koroški Slovenci zabeležujejo v preteklem letu nekaj napredka: ustanovitev dvajsete posojilnice, otvoritev skladišča v Sinčivasi, napravili so 10 političnih shodov, 13 je bilo shodov Ciril-Methodovih podružnic, zelo je napredovalo mej njimi število udov družbe sv. Mohorja. Velik korak so storili koncem leta s klepom, da prično izdajati »Mir« kot tednik. Dal jim Bog tudi v letu 1900 kar največ vspeha!

Prostost na Nemškem. Ker se na Vestfalskem nahaja v ondotnih rudokopih mnogo slovenskih delavcev, pozvali so oo. frančiškani v Dorstenu o. Ananijo iz Brežic, da pride za advent pomagat pastirovat med slovenske vernike. Dne 22. dec. namenil je imeti v Hertenu službo božjo ter spoved za Slovence, a vlada mu je to zabranila. Kaj bo storila avstrijska vlada, da brani verske pravice svojih podanikov na tujem? Menda zopet nič. Nemška vlada bi že odločno stopila na noge, ako bi se kaj pripetilo njenim podanikom v tuji državi. Kam jadramo v Avstriji?

«Mir» tednik. Glasilo koroških Slovencev «Mir» prične z novim letom izhajati kot tednik, t. j. vsak četrtek. «Mir» stopa v XX. leto. Sprva je izhajal samo dvakrat na mesec, od l. 1892. trikrat, a sedaj stori nov in važen korak naprej, postane tednik. List je za koroške Slovence jako velike važnosti. Želeti je za to, da najde naročnikov in podpornikov tudi zunaj Koroške, ker se mu je boriti z mnogimi težavami. Naročnina iznaša na leto samo 2 gl. «Mir» bode slej kakor prej hodil po poti, katero mu je odkazal njega ustanovitelj, monsignor Andrej Einspieler. Priporočamo «Mir» rojakom, da si ga naročujejo ter s tem, podpirajo edini slovenski list na Koroškem, a s tem tudi slovensko stvar ob meji.

Dvanajst osob utionilo je v občini Ilok na Slavonskem. Štefan Manojlovič s svojo nevesto in desetimi svati so se peljali po poroki iz cerkve na dom ženinov, v Vranik. Vozniki so bili vinjeni; prvi voznik zadel je v kup kamenja ter se zvrnil s sanmi v Dunav, ki teče ob cesti; tudi ostali trije vozniki so tako ravozili, ter se vsi v vodo zvrnili. Potonili so ženin, nevesta in deset svatov.

Prepoved prešičjega uvoza. Iz okrajev Pregrad, Krapina in Kranjec je prepovedano uvažati prešiče v Avstrijo.

Levi so ga raztrgali. Paznik v dunajskem «Tiergartn-u», Karl Rutowsky, 37 let star, oženjen mož je šel v torek dopoldne pometat kletko šestorice levov in levinj. V svoji predrznosti pa zverij ni prej zapodil v drugo kletko, nego je šel smelo mednje, oborožen le z — metlo. Mislil je menda, da ga zveri dobro poznajo, saj jih je krmil in snažil že več let. Toda zmotil se je. Vseh šest levov in levinj je skočilo nanj, mu strgalo obleko s telesa ter ga vpričo dveh tovarišev, ki sta prihitela Rutowskemu na pomoč, raztrgalo. Paznika so potegnili iz kletke mrtvega.

Med jezuiti na Avstroogrskem je zdaj Slovencev 10 mašnikov, 6 skolastikov in 8 bratov, vseh skupaj torej 24.

33 otrok utionilo je na drsališču Freilinghien na nemško-francoski meji. Udril se jim je led.

Svinja snedla otroka. V Tenseninu na Hrvatskem pustila je neka kmetica svoje dete v zibelji v kuhinji. Ko se je vrnila od opravkov, dobila je kuhinjska vrata odprta, pa poleg zibelje svinjo, ki je požirala krvavo zmes. Požrla ji je otroka.

Silno debel človek, posestnik velike gostilne na Nemškem, bo najbrže v pariški razstavi videti. Tehta 247 kg. to je blizo 5 centov. Skozi vrata navadnega voza ne more, ter mu jih bodo morali razširiti.

Društvene zadeve.

Bralno in pevsko društvo „Maribor“ nam naznanja, da se društveni diletantje pripravljajo na priljubljeno ljudsko igro v 5 dejanjih »Revček Andrejček«. Upriporila se bode na Svečnico v Narodnem domu. Več v prihodnji številki.

Za šolo na Muti nabral č. g. kaplan M. Zorko 7 K 90 v.

Za »Našo Stražo« je nabral č. g. Ant. Kocbek 6 K.

Zveza spodnještajarskih zadrug ima prihodnji četrtek dne 11. jan. izvenredno občeno sejo v Narodnem domu ob 11 predp. Dnevni red: Volitev jednega odbornika.

Bralno društvo «Edinost» v Središču ima v nedeljo dne 7. prosinca v društvenih prostorih gostilne g. Šinka svoj letni občni zbor z običajnim vspešnim. Začetek ob 7. uri zvečer. Domačini, vzdramite se in pristopite k tako potrebnemu društvu!

Hranilnica in posojilnica Reiffeisenova se snuje pri Sveti Kunigundi na Pohorju. Ustanovni shod bode v nedeljo, dne 7. t. m. po večernicah.

Kmetijska zadruga v Jarenini priredi v nedeljo dne 7. jun. 1900 v prostorih

hiše pok g. Fišerja v Jarenini svoj l. podučni shod, na katerem bo govoril potovalni učitelj gsp. Ivan Bele o gnojenju in se bodo vsprejemali novi udje. Udje zadruge in prijatelji kmetijskega napredka, pridite polnoštevilno na ta shod! Začetek ob 3. uri popoldne.

Bralno društvo v Kapeli pri Radgoni priredi dne 7. prosinca 1900 v prostorih g. Lubec-a «Slomšekov večer» s sledečim vspešnim: gledališka igra, slavnostni govor, petje, tombola. Začetek ob 3. pop. Vstopnina 20 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

Bralno društvo v Cezanjevcih ima svoj občni zbor 14. januarja ob 3. uri popoldne z običajnim vspešnim. Uljudno vabi k udeležbi odbor.

Negovsko bralno društvo bode imelo dne 7. t. m. popoldne po večernicah v župnijskih prostorih svoj letni redni občni zbor. Vsi udi se vabijo, da se zborovanja udeležijo. Pri tej priložnosti sprejemali se bodo tudi novi udi. Na svidenje toraj v novem letu in pogumno naprej!

Centralna posojilnica slovenska s sedežem v Krškem, kateri se je pridružilo do zdaj 32 okrajnih posojilnic, je imela lani 300.000 K prometa. Njen organ «Slovenska zadruga» glasilo slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug, izhajal bode tudi v novem letu. Prva številka prinaša raznovrstne narodno-gospodarske razprave. List stane na leto 4 K in se naroča pri omenjeni zadrugi v Krškem.

Narodna čitalnica v Ptujju ima na dan sv. Treh kraljev 1900 občni zbor, na katerem se voli občni zbor, oddajo časniki itd. Na udeležbo vabi odbor.

Gornjeradganska kmetijska zadruga je sedaj od višje oblasti potrjena, ona stopi z novim letom v javnost. Najpoprej sedaj potrebujemo opravičnega premoženja. To premoženje se pa mora sestaviti iz opravičnih deležev. Vsak delež znaša 6 gl., vstopnina 2 gl. Vabimo torej vse prijatelje in zlasti vse posojilnice, da vzamejo kar največ deležev. Deleže bode zadruga obrestovala po 3%. Zadruga bode lahko izplačevala 3%, ker imamo pri rokah našo posojilnico, katera nam daje 4½%, ako bi se v najslabšem slučaju deležni denar moral naložiti pri posojilnici. Kdor ne more naenkrat izplačati vseh 6 gl., naj pa plača vsak mesec eno krono, — v enem letu bo gotov. Kdor je pa premožnejši, naj vzame po 5, po 10, po 20, po 50, 100 deležev, da bode opravično premoženje tem večje, da se bomo ložje gibal. Naša zadruga pa nikakor ne misli našim narodnim trgovcem konkurence delati, marveč jih samo podpirati. Toliko za danes.

(Vabilo na naročbo.) Ustanovili smo list »Der Süden« z namenom, da z njim tolmačimo težnje in potrebe slovenskega in hrvatskega naroda širši javnosti. Slovenski in hrvatski časopisi se čitajo po večjem samo v domovini, zato živo potrebujemo lista v nemškem jeziku, v katerem zbiramo to, kar je potrebno, da izvedó širši krogi.

»Der Süden«, ki izhaja poldrugó leto sedaj po trikrat na mesec, in ga želimo čemprej razširiti v tednik, vstreza temu namenu in ogibajoč se žalostnega našega razpora v domovini, zastopa stremljenje našega naroda v celoti ter podpira tako v jedni skupini zbrane slovenske in hrvatske poslance drž. zbora v njih delovanji. List je prinesel že lepo število člankov in vsakovrstne, širši javnosti namenjene tvarine, katere bi ne bili mogli sicer v nikakem listu prijaviti. Že to samo opravičuje njegovo potrebo. Posrečilo se nam je list spraviti tudi v visoke in odlične kroge, in uverili smo se, da se to uvažuje.

Čeravno toraj list, pri katerem se brezplačno deluje, ni v prvi vrsti namenjen domačim krogom, vendar nujno potrebuje podpore iz domovine, da si zagotovi skromna sredstva svojega obstanka. Politični časi so

jako kritični, in zato tembolj potrebujemo glasila, s katerim govorimo z odličnimi krogi tudi v dobah, ko nas politična zmedenost ovira osebno in z živo besedo se potezati za narodne svetinje.

Naročnina znaša za celo leto 4 gl. (8 K.) za pol leta 2 gl. (4 K.) Naročnino je pošiljati: Dunaj, I. Plankengasse 4.

Za izdajatelje: Dr. Ig. Žitnik.

Listnica uredništva. Gosp. St. v R.: Hvala! Le dalje! Blagovolite pisati, kako dolg bo približno celi spis. Pozdrav! Gosp. J. v R.: Pride! Prosimo za nadaljevanje. — Gosp. dopisniku z Radla: Zaman boste čakali na spis, ker smo bili ravno zaradi njega (med novicami) zaplenjeni. — Gsp. dopisnikom iz Selnice ob Dravi, z Murskega polja in iz Sevnice: Prihodnjič. Za ta list dosti prepozno.

Listnica upravnništva: Gsp. J. S. na Ptujski gori: plačali za l. 1899.

Cerkvene zadeve.

Zadnji javni konzistorij v Rimu.

(Izviran dopis.)

Najvišjo čast za papežem v rimski cerkvi imajo kardinali. Imenujejo jih sv. Oče, ki imajo pri tem čisto proste roke. Po sedanjih določilih sv. cerkve sme biti 70 kardinalov. Vendar pa to število ni nikdar polno. Kardinalska čast se namreč navadno doseže še le v starosti, zato ni čudo, da hitro odmirajo. Sploh pravi rimsko ljudstvo, kadar umrje kak kardinal, da mu bodeta kmalu še najmanj dva sledila v večnost. In mnogokrat ima res tudi prav. Tako je letos v kratkem času umrlo pet kardinalov.

Kardinali imajo popolnoma rudečo obleko. Posebno znamenje te časti pa je velik, rudeč kardinalski klobuk s širokim krajnikom. Kdor je imenovan kardinalom, si mora v teku enega leta sam priti v Rim k sv. Očetu po ta klobuk. Ako bi brez vzroka odlagal čez eno leto, zgubil bi kardinalsko čast.

Kardinalski klobuk se podeli od sv. Očeta slovesno v javnem konzistoriju. Konzistorij bi bilo po naše javna seja. Navzoči so pri njem kardinali, škofje in drugi cerkveni dostojanstveniki, razven pa še tudi mnogo ljudi posvetnega stanu, ki dobijo vstopnico. Tak konzistorij je bil 14. decembra preteklega leta, pri katerem so sv. Oče podelili kardinalski klobuk našemu štajarskemu rojaku in sedajnemu nadškofu goriškemu, kardinalu Missii.

Novi kardinal se je omenjenega dne okoli 10. ure podal v papeževo palačo, velikanski Vatikan, kjer si je oblekel kardinalsko opravo. Potem gre čez krasne in velike sobane v sikstinsko kapelo. Ta kapela je skoraj gotovo tako velika, kakor katerasibodi cerkev v lavantinski škofiji. V njej berejo sv. Oče večkrat sv. mašo, kedar sprejmejo večje število romarjev. V sikstinski kapeli moli in izpove novi kardinal sv. katoliško vero v priči 5 drugih kardinalov. Potem se vsede na pripravljeno mu mesto, kjer čaka s svojim spremljevalcem tako dolgo, dokler ne prideta dva starejša kardinala po njega, da ga peljeta k sv. Očetu, ki sedijo v sobi javnega konzistorija na svojem tronu. Prišedši v konzistorijalno sobo, gre naravnost k sv. Očetu in poljubi prstan na roki. Na to ga sv. Oče prijateljsko objamejo. Za sv. Očetom objamejo novega kardinala tudi vsi drugi kardinali. Po dovršenem objemu zasede določeno mesto v konzistoriju. Konečno pristopi še enkrat k tronu sv. Očeta, ki mu med primernimi besedami denejo kardinalski klobuk na glavo.

S tem je bil javni konzistorij končan. Sv. Oče so dali vsem navzočim sv. blagoslov s krepko donečim glasom. Po dokončani ceremoniji so spremljali vsi kardinali in drugi duhovniki sv. Očeta nazaj v njihove sobane. Sv. Oče, katerega navadno vselej in povsod nesejo na njihovem tronu, so se dali nesti le čez prvo sobo. Potem so izstopili in sli peš. Videl sem jih prvokrat hoditi. Bili so sicer